

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

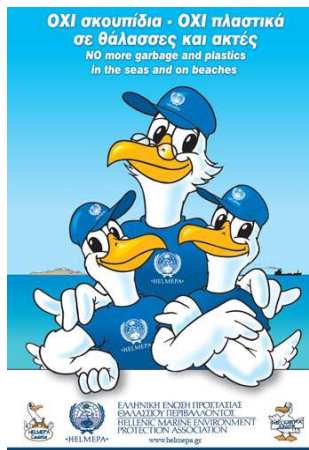
ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

«Όχι σκουπίδια, όχι πλαστικά...»: Το σποτάκι¹ που έγινε σλόγκαν²

Κείμενο της Ι. Αναστασιάδου, δημοσιευμένο το 2014 στο ηλεκτρονικό περιοδικό της Βέροιας *arive.gr* (διασκευασμένο).

«Ααααχ! Καλοκαίρι. Μας περιμένουν οι χαρές της θάλασσας. Της καθαρής θάλασσας. Γι' αυτό προσέξτε! Όχι σκουπίδια, όχι πλαστικά σε θάλασσες και ακτές. Για να μπορούμε να χαιρόμαστε όλοι μας την καθαρή θάλασσα κι αυτό το καλοκαίρι.»

Τα 31 του χρόνια κλείνει φέτος ο αγαπημένος μας Γλάρος που έχει αποτελέσει πλέον αναπόσπαστο στοιχείο του ελληνικού καλοκαιριού. Το ημερολόγιο έδειχνε 1983, όταν το συγκεκριμένο διαφημιστικό της Ελληνικής Ένωσης Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, κατά κόσμον HELMEPA, έκανε για πρώτη φορά την εμφάνισή του στην ελληνική τηλεόραση.

Στο πλαίσιο του εθελοντισμού ο ζωγράφος Σταύρος Γεωργιάδης δημιουργεί και χαρίζει στον οργανισμό τον Γλάρο, που από εκείνη τη στιγμή και μετά πρωταγωνιστεί σε κάθε καλοκαιρινή εκστρατεία. Το μήνυμα κάνει κάθε χρόνο πρεμιέρα στις αρχές Ιουνίου και αποδεικνύεται διαχρονικό. Οι Έλληνες πια, ακούγοντας τα λόγια του συμπαθητικού πτηνού, σκέφτονται πως «τέλος πια τα ψέματα, το καλοκαίρι είναι εδώ.»

¹σποτάκι: σύντομο διαφημιστικό μήνυμα

²σλόγκαν: σύνθημα

Με το κύμα να σκάει στα βράχια και φόντο τον καταγάλανο ουρανό, ο Γλάρος στέλνει παντού το μήνυμα της εκστρατείας, το οποίο είναι ένα: κοιτάξτε να φροντίζετε τις παραλίες μας και να μην τις μολύνετε με σκουπίδια, γιατί πάλι εσείς θα τις επισκεφτείτε. Και όταν γίνει αυτό, καλό θα είναι, θα τις βρείτε καθαρές για να μπορέσετε και να τις χαρείτε. Αυτά τα τόσο απλά και μεστά λόγια έχουν ταξιδέψει ακόμη και στους ωκεανούς, πάνω στα 450 ποντοπόρα πλοία της HELMEPA, ενώ αντίτυπα έχουν σταλεί και στο εξωτερικό. Μέσα από τη δράση εθελοντικών ομάδων, οι αφίσες όπου ποζάρει ο Γλάρος αναρτώνται σε αμέτρητες γειτονιές, σχολεία και παραλίες. Δυστυχώς, όμως, για πολλούς ανθρώπους, το σποτ κατέληξε να είναι σαν ένα ελαφρό σουξέ. Όλοι το τραγουδάνε, αλλά κανένας δεν προσέχει τα λόγια.

Ο Γλάρος πια μεγάλωσε. Τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται με γυαλάκια και περιστοιχισμένος από μικρά γλαράκια, τα οποία αναλαμβάνουν να συνεχίσουν το έργο του. Στα τόσα χρόνια προσπάθειας και ενημέρωσης των πολιτών, θα έλεγε κανείς πως η εκστρατεία αποδείχθηκε πετυχημένη και ανεπιτυχής μαζί. Πετυχημένη γιατί κατάφερε να αντέξει στον χρόνο. Ανεπιτυχής γιατί, ανατρέχοντας στις πανέμορφες παραλίες της Ελλάδας, θα διαπιστώσουμε πως ακόμα και τώρα, μετά από τόσα χρόνια, την ομορφιά διακόπτουν μπουκάλια, σακουλάκια και κουτιά. Κοινώς, σκουπίδια και πλαστικά σε θάλασσες και ακτές. Ας ελπίσουμε μόνο ο Γλάρος μας και οι διάδοχοί του να έχουν κουράγιο για να συνεχίζουν να θυμίζουν στους ανθρώπους το καθήκον τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Το συγκεκριμένο διαφημιστικό μήνυμα πέτυχε τον σκοπό του μέσα στα χρόνια που πέρασαν από την πρώτη προβολή του, σύμφωνα με την συντάκτρια του άρθρου; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου με στοιχεία του κειμένου σε μία παράγραφο 50 περίπου λέξεων.

Μονάδες 15

A2. Να εντοπίσεις δύο σημεία του κειμένου στα οποία χρησιμοποιούνται εισαγωγικά και να εξηγήσεις τη χρήση τους σε κάθε περίπτωση.

Μονάδες 10

A3. Είσαι μέλος μιας ομάδας εθελοντών για την προστασία του περιβάλλοντος και στέλνεις σε έναν φίλο ή μια φίλη σου μια καρτ-ποστάλ με τον Γλάρο της HELMEPA και μια επιστολή.

Να συντάξεις το κείμενο (200-250 λέξεων) της επιστολής αυτής, στην οποία: α) εξηγείς τα μηνύματα που στέλνει ο Γλάρος στους νέους ανθρώπους σχετικά με τους κινδύνους που απειλούν τις θάλασσες και τις ακτές και β) του/της προτείνεις τρόπους με τους οποίους εσείς, οι νέοι, μπορείτε να βοηθήσετε στην προσπάθεια για την προστασία τους.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ (1911-1996)

Του Αιγαίου

Το παρακάτω ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 1935 και ανήκει στην ενότητα «Πρώτα ποιήματα» της συλλογής «Προσανατολισμοί» (1940). Έχει μελοποιηθεί.

I

Ο έρωτας

Το αρχιπέλαγος

Κι η πλώρα των αφρών του

Κι οι γλάροι των ονείρων του

Στο πιο ψηλό κατάρτι του ο ναύτης ανεμίζει

Ένα τραγούδι

Ο έρωτας

Το τραγούδι του

Κι οι ορίζοντες του ταξιδιού του

Κι η ηχώ της νοσταλγίας του

Στον πιο βρεμένο βράχο της η αρραβωνιαστικιά προσμένει

Ένα καράβι

Ο έρωτας

Το καράβι του

Κι η αμεριμνησία των μελτεμιών του

Κι ο φλόκος³ της ελπίδας του

³ φλόκος: μικρό τριγωνικό πανί πλήρης ιστιοφόρου

Στον πιο ελαφρό κυματισμό του ένα νησί λικνίζει
Τον ερχομό.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1. Να εντοπίσεις στο ποίημα τον τόπο και τα πρόσωπα. Πώς συνδέονται μεταξύ τους;

Μονάδες 15

B2. Ποια στοιχεία (λέξεις ή φράσεις) του ποιήματος αναφέρονται στη φύση και ποια αναφέρονται στον άνθρωπο; Να καταγράψεις δύο στοιχεία για τη φύση και τρία για τον άνθρωπο.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο Ελύτης χαρακτηρίστηκε από μελετητές ως «ποιητής της χαράς» και «ποιητής του Αιγαίου». Ποιες χαρούμενες και αμέριμνες εικόνες περιγράφει στο ποίημά του; Παραμένει στις μέρες μας, κατά τη γνώμη σου, το Αιγαίο μια θάλασσα χαράς και αισιοδοξίας;

ή

2. Να υποθέσεις ότι η αρραβωνιαστικιά του ναύτη γράφει στο ημερολόγιό της σκέψεις και συναισθήματα για τον αγαπημένο της που περιμένει να γυρίσει απ' το ταξίδι του. Να καταγράψεις αυτή τη σελίδα του ημερολογίου της.

Μονάδες 25